

Григорій Вишневий

МРІЇ ПЕЧЕРНИКА

Пливуть тумани, і сивіє млосний морок,
Спливають мляві слози із рясних дерев,
Але вже чути птичий крик і звіра рев,
Верхів'ям забілів за річкою пригородок.

Жену у далеч зір, і думка пломеніє,
Надія будить душу образом ясним,
Світліє день, і вслід за помислом живим
В зневірі трудне серце тихне й лагіdnіє.

Не віриш, друже... Бачу я твою досаду.
Не йди ж на цю хистку, намріяну принаду,
Ти звик стояти твердо на міцних ногах.

Я ж полечу на срібних крилах поза море,
Не спинить лету щастя, ні найгірше горе,
І Йй, святій, впаду до ніг, як мертвий птах.

4-12-85

Григорій Вишневий
біл автографа в день відключення
5/12/1985

Григорій Вишневий

П Р О Б А Ч М Е Н І

Пробач мені, що шпарко жебониш
З вертінням бульби в скривлених устах.
Не австралієць я і не латиш,
Я з інших тих заблуджених невдах.

Я не навчив тебе чудових слів,
Бо сам колись учився невпопад,
Коли вітри несли слова з полів
Чи з неба їх заносив снігопад.

Та загубив я небо голубе,
Красу гаїв і степу ніжну даль,
І я вже сам не пізнаю себе,
Я без руки знедолений скрипаль.

Твоїх не чую слів. Люблю т е б е
І п'ю красу з твоїх очей.
У них і степ, і небо голубе,
І світ зорі загублених ночей.

Ти ж далі, Дарцю, шпарко жебониш,
Лиш зрідка рідне слово зазвучить.
Люблю тебе над все, коли мовчиш...
Іди до мене, квітко, сядь і цитъ!

Я покажу тобі малюнки ці,
Я довго їх шукав, і ось вони:
Вовки, лисиці, птахи і зайці,
Козулі, коні, зубри і слони.

Я прокажу тобі всі назви їх,
За мною ти їх добре повторяй.
Нехай не спинить нас ні крик, ні сміх!
Оце, як бачиш, український край.

Оце твій фокс, мій лис, прехитрий звір,
А це... та чом від мене ти біжиш?
Віддам тобі усе-усе, повір,
За слово хоч одне... Вернися лиш!

Я ще навчу тебе чудових слів,
Ти ще полюбиш мову золоту,
Ти ще відчуєш зілля й дух степів
І заспіваєш пісню рідну і святу.

Пробач мені, що шпарко жебониш
З кривлянням бульби в скривлених устах.
Не австралієць я і не латиш,
Я з інших неуків, сліпих невдах.

12 - 6 - 1986

Григорій Вишневий

Я ЩЕ СТРІНУ ТЕБЕ

п і с н я

Я ще стріну тебе, як єдину, одну,
Незамінну в віках, найдорожчий мій цвіт.
І ми підемо в даль, в життєву далину,
Я для тебе знайду відзолочений світ.

Все життя я блукав на дорогах чужих,
У біді, в помилках не втрачаючи мрій.
І здавалось завжди, що ніколи не жив,
Все шукав по світах образ твій, образ твій.

Бо ти казка моя, бо ти мука моя,
Яку зناєм я давно, яку знаю й тепер.
Це душа золота, це голівка твоя,
Твої очі ясні, як прозорість озер.

Ти прийди, появись... Щастя нас не мине
Чи то вдень, чи вночі, по весні, восени,
Коли небо в зірках чи, як синь, чарівне
Будить в серці палкім найчудовіші сни.

Я без тебе, як тінь і холодна, й сумна,
Проживаю свій вік вечоровим життям.
Де ти, мріє моя, ти єдина, одна,
Де ти, сонце мое, мій сердечний бальзам?

14 - 6 - 1986

Григорій Вишневий

Г О Р Е

Іржавим листом подихнула осінь,
Прикрила рани спраглої землі.
І плаче небо, вилива жалі,
Спускає з хмари милостиві коси.

Хтось іде збайдужілий через гори,
Розрізує дорога сонний ліс,
Свистять спросоння бризки з-під коліс,
Колишуть корпус ворушкі ресори.

Буває так, що руки неслухні
Скерують авто у глибокий рів,
Як чорт верткий мотора перегрів
Чи крутонуть колеса, наче п'яні.

А небо плаче, жалібно ридас...
Як густо сліззипадають в траву!
Обнімуть діти матір і вдову,
І буде горе чорне і безкрає...

4 - 7 - 1986

Григорій Вишневий

Д О В Е Р Ш И Н

Держу кермо, спішу у край, що лісом дише,
Терпіння павутину нетерпіння рве,
Назустріч лине світ, як мариво живе,
На вітрі запашнім сонетами колише.

Мелодія дзвінка чуттями животворить,
І легко на душі, як в свято чарівнє.
Ніщо думок гінких не зрушить, не стряхне,
Дорога до вершин веде іх і бадьорить.

Дивлюся в синю даль, шукаю красвиду,
Того, що нагадав би журавлинний край:
Яри, шпилі, широкий шлях, у полі гай.

Он хмари вітровій безжалісно розкидав,
А я лечу, як з хлопцями давно в степах,
Ганяючи в траві на сірих скакунах.

6-12 - 1985

НЕДОСЯЖНА ЗОРЯ

За морями моря,
За морями пустелі і гори,
А за ними зоря, недосяжна зоря
Сипле світло у сині простори.

Ночі рідної синь
Крис землю в блаженній покорі,
Ніби в казці чарівних небесних святынь,
Губить сни над краями прозорі.

А як ранок ясний,
А як ранок розбудить пташину,
Оживас земля, кличе шлях колісний
У дорогу невтомну людину.

У ярах очерет,
Очерет і лоза, і криниці,
Випинається річки в'юнкий силует
Там, де сонце снує багряниці.

За гаями гаї,
За гаями і хутір у гаї.
І мережаться згір'я верхи і краї,
Мов туман їм на груди лягає.

А за хутором даль,
А за хутором хутір і трави.
Далі степ — юна радість і пісня, і жаль —
Сиві крила навіки розправив.

Прийде вечір чи ніч,
Чи світанок пролєтиться слізовою,
Линуть спомини, спомини линуть навстріч,
Живлять душу стрімкою грозою.

І здається без них,
Що без них і життя вже немає...
Не вернутись до них із доріг мандрівних,
Не вернутись до рідних розмаїв.

Григорій Вишневий

ДИСИДЕНОВІ

Вдивляючись у даль зимову,
Обличчям припаду до скла.

М. Руденко

Сиджу над віршами твоїми,
Мов над молитвами хилюсь,
Губами спраглими своїми
До них у захваті тулюсь.

У нетрях марних і віджилих
Все-есесерні глухі
Прозріння напинає жили,
Вогонь святий горить в душі.

І знов читаю, упиваюсь
Красою слів, немов вином,
І знов з задуми прокидаюсь
Перед засніженим вікном.

За ним зима кус морози,
І завірюха день і ніч...
Не мерзнуть, о, не мерзнуть
 сліози,
З прозрілих не поплються віч.

Стоїш, як мур. А кат лютус,
Бо мур не хилить голови,
Не пада в ноги, а глузус
З старого Маркса і Москви.

Тобі відкрилися раптово
На Правду очі в душній млі,
Коли дозріло в серці Слово
Про Сонце й Бога на Землі.

В той день помер на віки вічні
Парторг, сліпець і політрук,
І пробудився титанічний
Зі сну колишній шахтарчук.

Господар Кам'яний здригнувся,
І впало на морози скло,
Пішов у світ, не похитнувся,
В сніжинах кам'яне число.

Григорій Вишневий

У ЛІСІ

Ідеш у ніч глуху й німу,
Надію зустрічі леліш,
Не ввірши смутку будь-кому,
Минути ж друга не посміш.

В долині туляться хатки,
Десь вогник штору пробивав.
Тебе веде Рябко чуткий,
Нічний владика гак.

У горах тиша, птах мовчить,
А небо мляву мжичку сіє.
Думок снується довга нить,
І вірш у серці легко зріє.

НА ПОРОЗІ

Усе гаражд -
Усмішка, поцілунок...
Душі ж не зрушить вже ні раз
Чуття гарячого екстаз -
Брехні відлунок.

Іди вже, йди -
Он вітер за порогом...
Нам щастя разом не знайти,
У всі краї, на всі лади
Ведуть дороги.

ШВЕДСЬКА МОГИЛА

Дорога колісна,
Курган малий ліворуч,
Тополь рядочок поруч.
Вже зелень кинула весна
На поля край праворуч.

Он зліва ліс шумить,
Біллям берізок манить,
Весінній верх багрянить...
І ви спиняєтесь на мить
Зблизька курган оглянуть.

Хто в цій могилі спить?
Москаль? Козак? Шведчина?
Тяжка, сумна родина -
Німа, не чус і не снить...
Над нею пісня журавлина.

Григорій Вишневий

Д А В Н Я В Е С Н А

Дай-но руку легку,
Притулися плечем до плеча.
Сміло підемо в даль
І згадаємо давню весну,
Ту весну палахку,
Коли острах світився в очах
І в закутинах жаль
Нам натягував нерви в струну.

Тихий жаль пам'ятний,
Коли ми проминали межу,
Вже останню межу,
У незнаний, нескорений світ.
Небосхил гуркітний
Перетворював небо в іржу,
Коли мову чужу
Ми почули з-за чеських воріт.

Все добро на плечі,
На ногах, у руці повсякчас...
Ми в печері, в норі,
У проваллі минали біду,
Бо чи вдень, чи вночі
Чорні круки летіли на нас,
Каригідні звірі
Гострим нюхом ішли по сліду...

Ми не знали вини...
Хіба те, що родились на світ,
Що із серця й душі
Бив струєю відроджений спів,
Що у бурях війни
Не губився наш вроджений цвіт,
Що почули з глуші
Дзвінкий голос звитяжних віків.

Очищалась душа,
Спливав з неї липучий намул,
Як ми, діти степів,
Вчули волі потужний порив.
Та і хто б не бажав
Під завихрений бурями гул,
Коли час був наспів,
Йти й шукати загублених див?

Все минуло, пройшло
У перекотах грому і гроз.
Нас дорога вела
У найдальший від кореня край.
І все лихо і зло
У матюччях ворожих погроз,
Як невдачна хула,
Димом в небо пішло, мов курай.

І не згасла зоря
Золотих, невпокорених мрій.
Плинє даль голуба
У країну дніпрових вітрів.
На вітрах догоря,
Як предтеча звитяг і надій,
Стоворожа злоба,
Стоворожий, запечений гнів.

Австралія, 21 - 11 - 1985

Григорій Вишневий

У Г О Р А Х

Нічка довга і марудна -
Марно час минає в снах.
Дніна ж рання, малолюдна:
Водить вас по доріжках,
Кров ворушить і бадьорить,
Душу цвітом звеселя.
А в долинах крутогорих
Пахне травами земля.
Вийдіть на високу гору,
Хай вона хоч як крута.
І відчусте ви впору, -
Вам не шкодить самота.
І побачите, як мудро
Світ зливається в одно.
Хмарка плинє русомудра
І на верх ляга радном,
Верх мережить сивиною,
Розливається у нім,
Тане швидко за сосною,
Пада, як у власний дім.
Ще одна пливе габою
На високий евкаліпт.
Дише дерево весною,
Чути листя перешіпти.

Ви сідаєте на камінь,
Оглядаєте блакить.
Птахи линуть понад вами,
Вітер зрання не шумить.
У повітрі весняному
Гей, красується гора.
Час летить, і вже долому
Вам спускатися пора.
Обережно, бо тут круто,
Тут не можна просто йти.
Щоб не впасти, не склонити,
Треба палицю знайти,
Десь упертися ногою,
Десь вхопитися за кущ,
То тудою, то сюдою,
А внизу вже - кроком руш!
Он у соснах ваша хата,
Книжка, крісло і вино,
У городчику лопата
Чи граблі - це все одно.
Не марнуйте ви часу,
Йдете певно до мети.
Проживете років масу,
Збувшись ліні і повноти.

/ Подано за довідником "Поради
молодим пенсіонерам"/

Григорій Вигнєвий

ГІРЛЯНДИ

Така ясна прозора ніч,
А місяця не видно.
Розбіглись хмари врізnobіч,
Сховалися схидно.

Щось пише мудрий чоловік,
Усівшись на веранді.
Бурдить у вазі творчий сік,
Вимочує гірлянди.

З гірлянд поробляться вінки
І зв'яжуться поеми.
Отак поет живе віки,
Розгадує дилеми.

НА ВИЛАХ

Ні ця сусідка говірка,
Ні гомін у кімнатах,
Ні чарка повна і гірка,
Гістыми набита хата -

Нішо не втримає мене,
І я вже йду додому.
Мене сумління геть жене
Й від цих людей утома.

Помер самітний чоловік,
Не знати, як він звався,
А про його страждальний вік
Ніхто й не обізвався.

Ніхто не відав, хто він був
І як тут появився.
Отець не знов, отець забув,
Отець лише молився.

А люди бджолами гули
Про вас, куму і кума.
Ніхто не відчував хули,
Про смертника й не думав.

Важка п'яніла голова,
А час летів на крилах.
Поета ж за крути слова
Отець тримав на вилах.

Липень 1985

Григорій Вишневий

РОЗЯВИ

Вас чорт лукавим обізвав
І злісно шкірився опісля.
А з гурту слинявих розязв
Шалений регіт довго нісся.

Не вірилось, не зналось вам,
Що дурнем світ бува широкий,
Що в душу, як у Божий храм,
Плювати може люд жорстокий.

Один лиш з гурту відійшов
І став сміливо поруч з вами.
Козацька грала в ньому кров,
І враз замовкли дики хами.

Зненацька чорт хвоста зібгав
І бруком кулею подався,
А гурт люлюкав і кричав,
Йому услід гарчав, сміявся.

К В І Т И

У домі пишнім гамір, крик,
Рясні на віях слізоzi.
Вмирає згода, мов квітник
Зимою на морозі.

У домі пишнім гамір стих,
Гуде блаженна тиша.
І слів образливих, гірких
Злосливість не колишє.

І знову щастя розцвіло,
Запахли квіти ніжні.
А крику ніби й не було,
Й з усього стало смішно.

ДО НЕСТЯМИ

Гули, ганьбили і кляли
Петра за ширу раду:
"Це дух його чужий і злій
Розвалює громаду!"

Петра за розум вольовий
Укинули б до ями.
Коли ж помер Петро лихий,
Хвалили до нестями.

Липень 1985

Григорій Вишневий

СІЧЕНЬ 1941

Коли сонливість в кожнім слові
І думка спить, не ожива,
А сни принадні, світанкові
Вкриває хвища снігова,

Коли в землянці зауральній
Немає, навіть, каганця,
Лиш вогник з печі розважальний
Теплом жахтіє до лиця,

Коли мороз оскаженілій
Лякає шалом синіх днів,
А пальці й щоки почорнілі
У серці будять біль і гнів,

Коли за каторгу здається
І кожен день, і кожна мить,
А серце юне млосно б'ється,
Про Україну мрійно снить,

Тоді солдати з сіл козацьких,
Нащадки в славлених сліпців,
Із нар зриваються зненацька
На поклик сурені і гравців.

І стук, і грюк, і штовханина -
Ще хвиля, дві, і всенікій рій
З землянки рветься, як пружина,
Летить між сосни, в сніговій.

Чи бачив хто, як снігом білим
Вмивається козак рвучкий?
В снігу здається посивілим,
А станом рвійний і гнучкий...

Обличчя, шия й пружні груди,
По лікті руки й поза них,
Червоні груди понікуди
Від сніжних дотиків шорстких.

Мороз січе на п'ятдесятку,
За п'ятдесятку часто йде...
Вже рій прогнався "на зарядку",
Почався сто двадцятий день.

А над Дніпром зловісні круки
Сліпця прозрілого клюють,
Женуть на північ і на муки,
Козацьке серце в шмаття рвуть.

А над Дніпром Козацька Мати
Синів намарне в гості жде.
Чи ж треба буде воювати,
Коли на круків грім гряде?

25-5-1985

С П О Г А Д

Спитъ плакучая верба
И той берег у цветі п'яному.
Теплі хвили стрімкі
Виполощують камінь гулкий.
Пліне даль голуба
У прозорому люстрі мілкому.
Давні рани щімкі
Будять жаль у душі палахкий.

Вітерець подихнув
І замовк у магічному морі.
Жовтий порох летить
На траву, на кущі, на полин.
Тишу птах сколихнув
І свій крик переніс у простори.
В'ється спогадів нить,
Випливає з душевних святынь.

А як вечір пахкий
Відрожевиться променем теплим,
І заляже земля
На спочинок нічний у труді,
З неба глянуть зірки
Замережаним зводом піднебним,
Чути пісню здаля,
Голоси, голоси молоді.

І кругом метушня,
У траві витанцює чобіт.
Три музики бринчать,
Вихилясом іде хоровід.
Це прадавня гульня,
Це не сон і не казка, не клопіт.
То цимбали бряжчать,
Де до ватри протоптаний слід.

Григорій Вишневий

ЛУБЕНСЬКА ПОЕМА

Присвячується Пані Марії М. Ковшик
— її дітям і внукам на спомин.

ПРИСВЯТА

О мудра, о шляхетна Пані,
Я бачу, ніби на екрані,
Терпіння Ваші й доброту,
Душі бездонну гіркоту
І днів згорьованих надій,
І милі задушевні мрії,
Що вітром рознеслись в степу.
Отак, як в ніч глуху й сліпу,
Зникають зорі поміж хмар...
Ваш серця пломенистий жар
До щастя прагнув, і тоді,
Бувало, в горі, у біді
На день чи два урізnobіч
Щезала горобина ніч,
Світилась радість над Сулою
І чародійною рукою
Зганяв журбу з ясних очей,
Робив легким тягар грудей
Той невидимий Чародій,
Що, всупереч недолі злій,
Веде людей в житті земнім,
У світі власнім і чужім,
Веде, за руку мов дитину,
А Вас, як бідну сиротину.
Я сиротиною назвав
Уперше Вас без ясних прав,
А щоб усе було при місці,
Ми поведемо мову й вісти
Про те, що спогади підкажуть,
Поему цю букетом зв'язжуть.

ЛУБНІ

I

У перший християнства рік,
 Де від Дніпра неподалік
 Сула між хащами лилась,
 На Верхніх схилених Валах,
 Де бився з ханом Святослав,
 Князь Володимир заснував
 Фортецю проти східних орд,
 Які з зухвалости й погорд
 До хліборобних християн,
 Нащадків степових слов'ян,
 Ішли навальною війною,
 На мури дерлись сараною.
 Фортецю князь назвав Лубнями,
 Чомусь не Верхніми Валами,
 Які на диво збереглись,
 Стоять тепер, як і колись.
 В віках немало див бувас.
 Читач цікавий певно знає,
 Як пильний правди слідопит,
 Що ці вали позводив скит.
 Він українцем став пізніше,
 Наш брат прадавній, найрідніший.

В часи далекі люд тулився
 До сили, князя і громади,
 Попід фортецями селився,
 Поблизче до міцної влади.
 Тут місто виросло спроквола,
 Недавно де пустеля гола
 Живила звіра, не людину,
 У дощ, у спеку, в хуртовину.
 Літа минали чередою,
 Прийшов сюди Батий з ордою.
 Лишивши від Лубнів руїни
 І смerte, і слози, і біду,
 Глухий на горе України,
 Пігнав до Києва орду.

Життя ж ніколи не вмирає,
 Хто смерть приніс, той сам помер.
 Лубнів краса вже знову сяє,
 Як і колись, так і тепер.
 Та Україна не зазнала
 Життя спокійного ніколи.
 Сюди корона заблукала —
 Шляхтич озброєний, та голий.
 І за валами, й за Сулою
 Козацтво билось із ляхвою.
 Там дух пронісся молодий
 І Наливайка, й Лободи.
 І, врешті, вибухнув вулкан,
 Пішов на ворога Богдан.
 До сонця знісши булаву,
 Розбив заблукану ляхву.
 Та лиш на мить одну, єдину,
 У пору вільну, голубину,
 Лубні зідхнули над Сулою,
 Бо скоро вдерлась кабалою
 На них загониста Москва.
 Козацька впала булава.

Життя є вічне, несмертельне,
 Москви завзяття голобельне
 Його спинити не могло.
 Нестримне пісні джерело
 І Дум козацьких знаменитих,
 Звитяжних, мужніх, сумовитих
 Живило душу у віках.
 Ніщо для нього дивний страх!
 Де шабля гостра пощербилась,
 Там пісня в небо стрімко билась,
 Надія в серці не вмирала,
 До волі тяга не згорала.

А час минає, час пливе,
 Лубні вже місто полкове.
 І вже не валка чумаків,
 А двадцять сотень козаків

Ідуть на Крим Чумацьким шляхом.
 Не спиниш їх ніяким страхом!
 І "За світ встали козаченky"
 Уперше прогреміло тут
 Тоді, як рано-пораненьку
 Дорога кликала в маршрут.
 Віки минали за віками,
 І черга вже прийшла за нами
 Лубням продовжити життя.
 На світ з'явилася дитя
 В моєї мами. Пан-отець
 Христини правив... Під кінець
 Назвав Марійкою його.
 То був початок страдництва моого.

МАМО МОЯ, МАМО

Сестричка жебонить в садку,
 Жучків шукає в холодку...
 Присяде, втихне на хвилинку,
 На пальчик смручує стеблинку.
 Ось раптом зірветься знестяями,
 Метля на сонечку стъожками,
 То за метеликом біжить,
 Регоче радісно й за мить
 Толочить в захваті траву,
 А то залізе в крапиву,
 Заплаче з ляку і до мами
 Летить і пада зі слізами
 На руки їй, ослаблі дуже.
 Здоров'я мамине недуже
 Бабусю мучило, й вона
 Бере на руки й обійма,
 Заносить внучечку до хати,
 Цілус, ніби ніжна мати.
 Плачу не чути за стіною,
 А мати скрушно головою
 Хитас, сидячи на лаві,
 А я, в слабій своїй уяві,
 Не бачу горя, ні біди.
 Життя ж пливе на всі лади:

Комусь дарує щастя й долю,
 Комусь нещастя й купу болю,
 А нас ударило, як грім,
 У траур обернувши дім.
 Закривши очі наостанку,
 Матуся вмерла на світанку.
 Бабуся плаче, тато впав,
 А я тримаюсь за рукав
 Бабусин і уся тремчу.
 Безноса тут, хоча й не чути
 Ії смертельного сопіння.
 Ії коса, ії косіння
 Були страховищем для нас...
 Людей наскодилося в той час
 До хати нашої на поміч —
 Хто жив здаля, не тільки побіч,
 Усяк ділив незносний біль,
 Бажав розради звідусіль.
 Картину пам'ятаю з малку:
 Вже гріб лежить на катафалку,
 І через всі мої Лубні
 Його провозять вороні.
 І півчі похоронна пісня,
 Процесія прадавня, звісна
 У пам'ять врізались навік,
 І голомозий чоловік,
 Що ніс хреста. Несли й ікони
 У самій голові колони.
 Не пам'ятаю більш нічого,
 Окрім обличчя дорогого,
 Що воскресає із пітьми
 І серце сповнює слізьми.
 О мамо, матінко моя,
 Твоя розпалася сім'я...
 Не знала я тоді, що трачу
 Й тебе ніколи не побачу.
 Три роки повнилось сестрі,
 А шість мені о тій порі.

У Б А Б У С І

І знов вертаюся в минуле,
 Скажу, що пам'ять принесе,
 Коли бабусі серце чуле
 Мене любило над усе.
 Пишу без плавного порядку,
 Що перше попаде на згадку:
 Казки, пісні і буйні квіти,
 Червоні, білі, розмаїті,
 В саду, в городі, під вікном,
 І стежка, по якій бігом
 Я бігла до чи від воріт,
 Густий за садом живопліт,
 І дах солом'яний, і ганок,
 І завжди з молоком сніданок,
 І клечання на стінах білих,
 Зелена як була Неділя,
 І Спас, Великдень і Різдво,
 Бабусі раннє удівство...
 Бабусин клопіт і турботи,
 Про внучку потайні скорботи...

... Отож, бабуся відвела
 / За це їй дяка і хвала /
 Мене до школи для дівчаток.
 Не був легким шкільний початок,
 Але пішло у поміч те,
 Що я казки й письмо святе
 Навчилася читати вдома.
 Бабуся мудра і свідома
 Про те подбала вже раніше,
 Тому й читалося певніше.
 Була тоді пора осіння,
 З дерев засипалося одіння,
 Губила осінь жовтий лист,
 Коли у школі добрий хист
 Я проявила в перші дні,
 Читаючи книжки шкільні.
 Коли ж завіяла зима,
 Читала всі книжки сама.

Біжу до школи: раз, два, три!
 Біжу на гору і згори.
 Мороз кусає щоки й ніс,
 Холодний вітер наускіс
 Жене метелицею сніг.
 Землі не видно, ні доріг,
 Не видно світу, ні людей.
 Книжки тулю я до грудей,
 Чим дужч, задихана, біжу
 Не в рідну школу, а в чужу.
 Я не московка, а козачка.
 Московська мова, як болячка,
 На юне серце, на язик.
 Душі, одначе, не проник
 Отруйний для козачки дух.
 У пору бурі й завірюх
 Московських на мої Лубні
 Палають ще ясніш вогні
 Любови до дзвінкого слова,
 І розлітається в полову
 Московська мова, щойно діти
 Біжать надвір погомоніти.

 Роки пливуть вперед поволі,
 Я вже в Єпархіальній школі,
 Та ще далека та мета,
 Вона не скора, не проста.
 Я хочу вчителькою бути,
 Хоч є і труднощі, і скруті.
 У школі строга Клясна Дама
 Нудну мороку має з нами,
 Пильнує чистої вимови,
 А ми, дівчата, без намови
 Вкидаємо лубенське слово
 В читання, пісню чи розмову.
 "Не буде в цьому тижні похвали!
 Коли ж, ви, барині, коли
 Научитеся людською мови?" —
 І Клясна Дама хмуриТЬ брови.
 Та якось меншали турботи,
 І Клясна Дама щосуботи,

Коли кінчався в школі тиждень,
Було, нагоду добру вижде,
Докучне слово промине,
Дівчат похвалить і мене.
Ми вдвох з бабусею жили
Вже з того часу й днія, коли
І тато, й меншенька сестра,
Як вже прийшла на те пора,
В селі сусіднім поселились,
Де вдруге тато одружились.
І я завдячує бабусі,
У щасті, в горі чи у скруси,
За все, чого вона навчила,
Уже старен'ка і похила,
Мене, свою малу онуку,
За те, що віддала в науку,
За добру ласку, хліб і сіль,
За теплу і м'яку постіль.

А час минав, летів стрілою,
Царя у прірву з головою
Жбурнув. І шарпонув Москвою
Аж так, що грани ю голубою
Засяяв Київ. І без бою
Лубні зідхнули над Сулою.
Не стало царської сваволі,
Не стало слів московських в школі,
Докучної не стало Дами,
І вже сидів у клясі з нами
Отець Леонтій Юнаків*
І мову українську вів...
І "Мово рідна, слово рідне",
Немов молитва ісповідна,
Вогнем у серці спалахнуло,
У світ зривалося з намулу...

Одного разу з Петрограду
Приїхав дядько мій. В принаду
Привіз для мене подарунок:
І слово рідне, і малюнок
В книжках Олеся і Тараса...

* Учасник національно-релігійного відродження українського народу, священик і активний діяч відродженої Української Автокефальної Православної Церкви.

То був бальзам, була окраса
 Душі моєї, що звільнялась,
 Не лиш звільнялась, а й змивалась
 З намулу царської Москви,
 То дух козацький, ще живий,
 Будив зі сну приспалі мрії,
 Що їх холодні вітровії
 Під сніг змітали на біду...
 Зібрались ми тоді в саду,
 Уся рідня і ширі друзі,
 І, вірні українській музі,
 Що нам світила, як зоря,
 Пісні співали Кобзаря:
 "Садок вишневий коло хати",
 "Реве та стогне Дніпр широкий".
 А ніч спускала довгі шати,
 І місяць світливий, кривобокий
 Осяяв небо і Лубні.
 І пам'ятається мені
 І голос дядечка чудовий,
 І гомін мирний, вечоровий,
 Старі Бортнянського пісні
 У сивій ночі тишині.

Я мрію, згадую, молюся —
 Сидить в садку моя бабуся
 На лавочці одній зі мною
 / Вона була уже вдовою /
 І казку про минуле тче,
 Поклавши руку на плече
 Мені малій, на все цікавій.
 Бабусин голос преласкавий
 Мені у пам'яті з тих пір,
 Її корсет, її убір
 І очі сині, ясний зір,
 Очіпок на старий манір,
 Сорочки білі рукави,
 В контраст до буйної трави,
 Де ми в неділю в холодку
 Вели розмову гомінку.

Згадавши щось у тій хвилині,
 Бабуся мружить очі сині,
 Показує рукою в сад,
 Де вулики стоять уряд,
 І шепче: "Ніби наяву,
 Картину бачу вікову...
 Он там, за білим за бузком,
 Удень чи вранці, чи смерком,
 Де бджоли в'ються золотаві,
 Сидить у пасіці, на лаві,
 Козак старезний віддалік,
 Пантрує сто четвертий рік
 Свого життя, що знало Січ,
 Коли злітали з утлих пліч
 Татарські голови в траву,
 Як він і гостру, і криву
 Козацьку шаблю наускіс
 Спускав на кучми зайд-гульвіс.
 Козак столітній — прадід мій,
 І ти, Марієчко, зумій
 Козацьку славу донести
 / Про степ, могили і хрести,
 Про дим баталій за Дніпром,
 Що ніс звіттягу чи погром /
 До діток і внучат своїх,
 Бо був би нам великий гріх,
 Коли б та слава небувала
 Холодним попелом припала".

Ідуть до Києва прочани
 З лубенських сіл і дальніх міст,
 Бабуся їх завжди стрічає
 / Частіше це буває в піст /,
 Ласкаво просить до господи.
 Мені на диво і на подив —
 Борщу наварить чавуни,
 В макітрах ставить вергуни.
 Гостей чи двадцять, а чи сорок
 Гриби смакують, хвалять короп.
 Не видно м'яса, бо то гріх,
 Молитву чути, а не сміх.

Лягають спати на солому,
 Гамують подорожню втому.
 Оці прочани — Божі люди,
 Бабуся рано їх побудить.
 Вони встають, ідуть в дорогу,
 Нічого не беруть в підмогу —
 Їм воза ні коня не треба,
 А тільки всепрощення Неба
 І торбу з хлібом чи сакви.
 А після восьмої верстви
 Сідають просто у траві
 Спочити трохи. Вікові
 Ведуть до Києва шляхи
 У Лаврі відмолить гріхи.
 А я задумуюсь, журюся:
 "Які гріхи ведуть бабусю
 На прощу? Ангела мого?!"
 Й на поклик серден'ка свого,
 З веління Бога до смирення,
 Прощу у Бога всепрощення.

ЛУБНІ

ІІ

І знов думки летять до Краю,
 Лубні з туману випливають,
 Красою грають, мов у сні,
 І я не знаю, чи в мені
 Є досить вправної снаги
 Сули списати береги.
 І вже ніякою рукою
 Лубнів коханих над Сулою
 Не вмістиш на кількох сторінках.
 Люблю Лубні як українка,

Отак, як люблять Закарпаття
Далекі, в горах, на мі браття,
Як мавка Лесина Полісся,
Де Божий дух в віках пронісся,
Як Леся чарівну Волинь...
Орел так любить неба синь
Любов'ю ніжною в степах
Чи ствіху метушливий птах,
Чи зиму й сніг вертка синиця,
Чи в житі сон перепелиця.
Я знаю добре, що не вдастися,
Проте, було б, здається, щастям
Вернутись у святі Лубні,
Забутись там у вічнім сні,
Бо так давно велося в нас,
Як був похований Тарас.

I ось я вдома. Дім Управи
Стоїть у центрі величавий.
Гімназій дві для гімназистів
І семінарія вроочиста.
Від центру Плютинці внизу,
Їх повінь залива в грозу...
За згірком далі — залізниця,
Там яр і в цямринах криниця.
Ще далі вулиця широка
І Братська церква превисока.
Від неї недалеко Суд,
Шукає правди в ньому люд
Й ніяк не може віднайти,
І б'ється вічно за ґрунти.
Наліво з вулиці — лавки,
Де гість сідає залюбки
Сулу оглянути згори
У теплі дні чи вечори.
Там просяять широї хвали
Хатки на березі Сули.
Між ними Школа Вчителів,
І я не знаю, де тих слів
Знайти, щоб сколихнути мрії —
За Садом
правнук Гамалії

Живе і про минуле снить,
 Коли думок снується нить.
 Лубні — це Київ над Сулою...
 Ідіть, прошу я вас, за мною.
 Тут є Хрещатик і Поділ,
 І зрідка добрий частокіл,
 І Замок давній на Валах,
 Де Вишневецький жив, як лях.
 У центрі для гуляння Сад,
 Акацій довжелезний ряд,
 Кіно, поліція і ринок,
 А на Хрещатику будинок
 Гетьманців-Шеметів. Просвіта
 І сквер, аптека і крамниці,
 І за прилавком молодиці.
 І гарно крита синагога,
 І цвінтар, ярмарок, дорога
 Пирятинська, Хорольський спуск.
 У лісі, далі від спокус,
 Замгарський монастир*, каплиця,
 Нова Мазепина дзвіниця.
 В Подолі — козаків нащадки,
 Про них не проминути згадки...
 На Верхніх, на Валах міщани,
 А за Лубнями вже — селяни...
 А ще Великий парк... Казарми...
 В суботу гамір, крик базарний...
 Часовня, у кокардах слуги —
 Сліди московської наруги...

Життя веселе у труді
 Було в Лубнях завжди тоді,
 А влітку чи частіш весною
 Вечірні співи над Сулою,
 Внизу, на приміськім Подолі,
 У повній силі й ореолі,
 Вечірні хори на мосту
 Жили спраглу і просту,
 Чутливу душу трударям,
 Коли без проби, без програм

* МГАРСЬКИЙ ЛУБЕНСЬКИЙ ПРЕОБРАЖЕНСЬКИЙ МОНАСТИР — православний монастир на правому березі Сули, в с. Мгарі, 6 км. від Лубеня. Заснований 1619 року. З найбільших споруд тут є Преображенський Собор. В сучасну пору монастир перетворено на архіт. заповідник.

Збиралися співаки Лубень
 Співати прастарих пісень,
 Вкладати душу в них гарячу —
 Тепер я сню про них і плачу.
 І як концерти ті забути?
 Тож там на призьбах, щоб почути
 Пісень оцих, усі Лубні
 Сиділи тихо. І мені,
 Мені здавалось, що то рай,
 Що то небесний люд і край
 У вишнях і піснях раює,
 Сам Бог життям Лубнів керує...
 Дивлюсь на вас, а думка кличе,
 А серце квилить бунтівниче,
 А серце в старості щемить —
 Якби-то ви бодай на мить
 Почули грім пісень з Подолу,
 То вам би очі не додолу,
 А ввісь у гордощах п'ялись —
 Отак було в Лубнях колись!
 А щоб доповнити красу,
 Згадаю трави і росу,
 І береги Сули в лісах,
 Де звір малий чи Божий птах
 Стрічав у захваті світанок,
 Коли гаї вкривав серпанок,
 А сонце обрій веселило,
 Рибалка ж свій ятряний вилов
 Тягнув з води, в Сулі по шию...
 До речі, правду вам відкрию —
 Я спала у той ранній час,
 Та зрідка дива тих окрас
 З віконця бачила спросоння
 Або, бувало, з підвіконня,
 У пору ранню чи вечірню,
 Душі піддавшися горінню,
 Коли вже добре підросла,
 Чекала князя із Засулля...

Мабуть, амурова стріла
 Пробила серце. А зозуля
 Літа кувала, довгий вік
 Здаля пророчила в мій бік.
 Минало літо по весні,
 Минала осінь, як у сні,
 Зима звертала на весну,
 І ось, заквітчана в княжну,
 Я стала з князем під вінець,
 Під символ зв'язаних сердець.
 Ви князя знаєте не всі...
 У справжній силі і красі
 Жили ми, як спартанські друзі,
 У щасті, в горі чи в недузі.

Та годі. Вже пора кінчати
 Поему цю, бо вже три брати,
 Мої онуки, бач, давно
 Поснули від моєї казки.
 Їм легше грати в доміно,
 Аніж чекати тут розв'язки.
 Та я не трачу ще надії,
 Бо знаю,— збудять їх події,
 Що я про них ще напишу.
 Тим часом, прошу, ні шу-шу!
 Бо хлопці сплять глибоким сном...
 Ходімо спати й ми гуртом...
 Вже пізня нічка, пізній час,
 Солодкий сон чекає нас.

=====

ГРИГОРІЙ ВИШНЕВИЙ

ДВАДЦЯТЬ П'ЯТЬ ЛІРИЧНИХ ПОЕЗІЙ

- дарунок друзям, приятелям
і знайомим, - всім тим, що
любллять красу, ніжне й
чутливе людське серце та
шанують поетів, які праг-
нуть звернути очі людини
на ті явища в її пережи-
ваннях, про які вона в бу-
денних клопотах часто забу-
ває, гублячи замилування до
краси життя, втрачаючи розу-
міння життєвих проблем та
несподіваних перипетій.

Пані М. Ковшик
від автора

М Е Л Ь Б О Р Н

1 9 8 7

ПОЕЗІЇ ГРИГОРІЯ ВИШНЕВОГО

Б Е Р Е З И

Берези, берізоньки білі,
Задивлені весело в світ,
Над вами, за вами злетіли
Літа мої в неба зеніт.

Вмирали у битвах, кровились,
Змінили тьму тьмущу орбіт,
Марніли, мужніли, сріблились,
Любили березовий цвіт.

Блукали у горах, у морі,
Студились у хвилях озер,
Згоряли в бездомному горі,
Та я ще живий, ще не вмер.

Берези, беріzonьки білі,
Я з вами живу і творю.
Коли б ви на вітрі згоріли,-
Я й сам самотою згорю.

В Е Ч И Р

Сиві гори звелися під хмари,
А в долині і зелень, і тиша.
Тихим подихом вітер ще диші
У дрімливому твориві марив.

Довгі тіні зникають у соснах,
Скоро місяць замріється з неба.
Ти не стукай у двері. Не треба.
Їх відкриє самотність незносна.

Сірий смуток всю душу проймає,
Ти ж не прийдеш, я знаю напевне,
Не вкоротиш терпіння душевне,
Бо тебе не було і немає.

Григорій Вишневий

У ЛІСІ

Ідеш у ніч глуху й німу,
 Надію зустрічі лелієш,
 Не ввіриш смутку будь-кому,
 Минути ж друга не посмієш.

В долині туляться хатки,
 Десь вогник штору пробиває.
 Тебе веде Рябко чуткий,
 Нічний володар гаю.

У горах тиша, птах мовчить,
 А небо мляву мжичку сіє.
 Думок снується довга нить,
 І вірш у серці легко зреє.

НА ПОРОЗІ

Усе гаразд -
 Усмішка, поцілунок...
 Душі ж не зрушить вже ні раз
 Чуття гарячого екстаз -
 Брехні відлунок.

Іди вже, йди -
 Он вітер за порогом...
 Нам щастя разом не знайти,
 У всі краї, на всі лади
 Ведуть дороги.

К В І Т І

У домі пишнім гамір, крик,
 Рясні на віях слізни.
 Вмирає згода, мов квітник
 Зимою на морозі.

У домі пишнім гамір стих,
 Гуде блаженна тиша.
 І слів образливих, гірких
 Злостивість не колише.

І знову щастя розцвіло,
 Запахли квіти ніжні.
 А крику ніби й не було,
 Й з усього стало смішно.

ГІРЛЯНДИ

Така ясна, прозора ніч,
 А місяця не видно.
 Розбіглись хмари врізnobіч,
 Сховалися схидно.

Щось пише мудрий чоловік,
 Усівши на веранді.
 Бурлить у вазі творчий сік,
 Вимочує гірлянди.

З гірлянд поробляться вінки
 І зв'яжуться поеми.
 Отак поет живе віки,
 Розгадує дилеми.

П Т А Ш К А

Подій багато пережито,
 Та думка лине всеодно
 Туди, де зріє буйне жито,
 Як зріло в юності давно.

Там пташка пишна і чарівна
 Розсипала дзвінкі пісні,
 Але доріженська мандрівна
 Закрила світ до них мені.

Тієї пташки очі сині
 І помах брів, і сміх лункий
 У серці будять і понині
 Найкращий спогад пломінкий.

Григорій Вишневий

П Р И Р В А

Літа, літа... і смутку час
Поклав на вид мені печаль.
Лягає прірва поміж нас,
А в серці жаль, у серці жаль.

В тобі палає рвійна юнь,
Чуття вирує вогняне.
Красуня ти поміж красунь,
Для мене диво неземне.

Чуття свого не передам
Тобі, жаданій над усе.
Душі твоєї світлий храм
Другому щастя принесе.

ДОТИК РУКИ

Ти прийшла... Мій розвіявся сум,
І заграли у серці пісні.
Лине вітру приманливий шум,
Кличе нас,- ми йдемо, ми одні.

Яке щастя в хвилини оці
Твого серця відчути вогонь,
Твою руку тримати в руці,
Відчуваючи ніжність долонь!

Світ у мудрощах гинув, зникав,
Пролітали в провалля віки,
Та ніколи не згине в віках
Ніжний дотик легкої руки.

Г О Р Е

Іржавим листом подихнула осінь,
Прикрила рани голої землі.
І плаче небо, вилива жалі,
Спускає з хмари милостиві коси.

Хтось їде збайдужілий через гори,
Розрізує дорога сонний ліс,
Свистять спросоння бризки з-під коліс,
Колишуть корпус ворушкі ресори.

Буває так, що руки неслухняні
 Скерують авто у глибокий рів,
 Як чорт верткий мотора перегрів
 Чи крутонуть колеса, наче п'яні.

А небо плаче, жалібно ридає...
 Як густо сльози падають в траву!
 Обнімуть діти матір і вдову,
 І буде горе чорне і безкрає...

ПЕРИПЕТИ

I

Чому так часто неспокійна
 Буваєш ти в житті своїм?
 Чому душа твоя стихійна
 Стрясає бурею наш дім?

Поглянь на очі ясносині,
 На личко чарівне своє,
 Коли у ранки голубині.
 Веселе сонечко встає.

Красу побачиш рясноцвітну
 І серце лагідне в очах.
 Тебе зустріну я привітну,
 І сварка розлетиться впрах.

II

Ну, чому так плачеш,
 Ну, чому кричиш,
 Серденъко гаряче
 Пустослів'ям злиш?

Глянь на світ навколо –
 Бач, яка краса!
 Світять, як ніколи,
 Сині небеса.

Притулисъ до мене,
 Щастячко мое,
 Літечко черлене
 Радість нам снует.

Григорій Вишневий

Б Е З Н А Д І Я

І нині вечір, як і вчора,
 Такий сумний, як і колись.
 Тебе нема, ти знову хвора,
 І світ безжалісно змінивсь.

Спішу до тебе... Серце мліє.
 Наш обрій облягає тьма.
 Я знаю вже - нема надії,
 І вже я сам, і ти сама.

Ні білі ангели в халатах,
 Ні піклування лікарів
 Тебе не вернуть в рідну хату -
 Твій світ змарнів і доторів.

Б Е З Т Е Б Е

Заболіли груди,
 Заболіли білі.
 Вже тебе не буде
 В світі помарнілім.

Зупинилось серце,
 І закрились очі.
 У смертельнім герці
 Вмерли сни жіночі.

Вже тебе не буде,
 Спохмурніє небо.
 Всюди, всюди, всюди
 Буду я без тебе.

Як заплачу в горі,
 Будуть перегуди,
 Осуди суворі
 Підуть поміж люді.

А як не заплачу,
 Осміють, огудяль,
 Язиком сверблячим
 Всі жалі розбудять.

А тобі б ще жити
 Квіткою пахкою,
 Жити, не тужити
 Пташкою легкою.

Григорій Вишневий

Л Ю Б О В

Ох, тяжко, ох, тяжко
Любити бабусю стару...
Бабусю виносять. Сумує поріг.
Востаніс захлипали змучені двері.
До брами стривожений песик побіг,
Наляканий свідок домашніх мізерій.
За брамою авто, а в нім подушки
І торба, й валіза, і сліози у нім.
О часе невдячний, о часе важкий,
Відвозять бабусю в Старечий дім.

Ох, тяжко, ох, скрутно
Любити бабусю стару...
Легенько колеса у达尔ъ понеслись,
На світі немало збувається див.
Було це недавно, було і колись...
За брамою зігнутий песик завив.
Намарне він скиглив у буді всю ніч,
Намарне до брами наосліп летів...
Коли ж йому плакать було вже невміч,
Забрали бідаку в Собачий дім.

Ох, тяжко, ох, трудно
Любити бабусю стару...
Нікому у домі заснути не дав
Цей пес, як на зло, голосний, дурнуватий.
А праці доволі у клопоті справ -
Кімнату бабусину час малювати.
Вже простору більше у домі оцім,
Хтось інший вже спить у кімнаті бабусі...
А песик, казали, у горі своїм
Не їв і не спав, помираючи в скруси.

Ох, тяжко, ох, важко
Любити бабусю стару...
Недовго й бабуся турбот заїдала,
Бо смерті немає у старості спину.
Над гробом заплакала внучка мала,
Сльозу упустивши, немов намистину.

Григорій
Вишневий

А люди говорять, — у домі вже тім
 Не чути ні слова, ні пісні бабусі.
 З наруги над словом, упалий на дусі,
 Мов пес у нещасті, поет скавулів.
 Ох, тяжко, ох, тяжко
 Любити бабусю стару...
 Поклали бабусю у землю сиру.

ПРОСТИ МЕНІ

Прости мені, що шпарко жебониш
 З вертінням бульби в скривлених устах.
 Не австралієць я і не латиш,
 Я з інших тих заблуджених невдах.

Я не навчив тебе чудових слів,
 Бо сам колись учився невпопад,
 Коли вітри несли слова з полів
 Чи з неба їх заносив снігопад.

Та загубив я небо голубе,
 Красу гаїв і степу ніжну даль,
 І я вже сам не пізнаю себе,
 Я без руки знедолений скрипаль.

Твоїх не чую слів. Люблю т е б е
 І п'ю красу з твоїх очей.
 У них і степ, і небо голубе,
 І світ зорі загублених ночей.

Ти ж далі, Дарцю, шпарко жебониш,
 Лиш зрідка рідне слово зазвучить.
 Люблю тебе над все, коли мовчиш...
 Іди до мене, Дарцю, сядь і цить!

Я покажу тобі малюнки ці,
 Я довго їх шукав, і ось вони:
 Вовки, лисиці, птахи і зайці,
 Козулі, коні, зубри і слони.

Я прокажу тобі всі назви їх,
 За мною ти їх добре повторяй:
 Нехай не спинить нас ні крик, ні сміх!
 Оце, як бачиш, український край.

Оце твій фокс, мій лис, прехитрий звір,
 А це... та чом від мене ти біжиш?
 Віддам тобі усе-усе, повір,
 За слово хоч одне... Вернися лиш!

Я ще навчу тебе чудових слів,
 Ти ще полюбиш мову золоту,
 Ти ще відчуєш зілля й дух степів
 І заспіваєш пісню рідну і святую.

Прости мені, що шпарко жебониш
 З кривлянням бульби в скривлених устах.
 Не австралієць я і не латиш,
 Я з інших неуків, сліпих невдах.

Р О З З Я В И

Вас чорт лукавим обізвав
 І злісно шкірився опісля.
 А з гурту слинявих роззяв
 Шалений регіт довго нісся.

Не вірилось, не зналось вам,
 Що дурнем світ бува широкий,
 Що в душу, як у Божий храм,
 Плювати може люд жорстокий.

Один лиш з гурту відійшов
 І став сміливо поруч з вами.
 Козацька грала в ньому кров,
 І враз замовкли дики хами.

Зненацька чорт хвоста зібгав
 І бруком кулею подався,
 А гурт люлюкав і кричав,
 Йому услід гарчав, сміявся.

Григорій Вишневий

НЕДОСЯЖНА ЗОРЯ

За морями моря,
 За морями пустелі і гори,
 А за ними зоря, недосяжна зоря
 Синле світло у сині простори.

Ночі рідної синь
 Крис землю в блаженній покорі,
 Ніби в казці чарівних небесних святынь,
 Губить сни над краями прозорі.

А як ранок ясний,
 А як ранок розбудить пташину,
 Оживас земля, кличе шлях колісний
 У дорогу невтомну людину.

У ярах очерет,
 Очерет і лоза, і криниці,
 Випинається річки в'юнкий силует
 Там, де сонце снує багряниці.

За гаями гаї,
 За гаями і хутір у гаї.
 І мережаться згір'я верхи і краї,
 Мов туман їм на груди лягає.

А за хутором даль,
 А за хутором хутір і трави.
 Далі степ — юна радість і пісня, і жаль —
 Сиві крила навіки розправив.

Прийде вечір чи ніч,
 Чи світанок пролєтесья слізовою,
 Линуть спомини, спомини линуть навстріч,
 Живлять душу стрімкою грозою.

І здається без них,
 Що без них і життя вже немає...
 Не вернутись до них із доріг мандрівних,
 Не вернутись до рідних розмаїв.

КАЗКОВИЙ СВІТ

пісня

Не знаю Вас, а йду, як тінь за Вами
 В казковий світ, що манить, як блакить.
 Лягає поле, вкрите васильками,
 Під ноги нам лягає і шумить.

Люблю я Вас, як музику світання,
 Як подих вітру в райдужнім саду,
 Як ніжний потиск рук у час спіткання,
 Як відблиск сонця в золотім меду.

Люблю Ваш погляд ласки голубої
 І голос Ваш барвистий і живий,
 І порух брів, що рани серця гоїть,
 І усміх Ваш неземночарівний.

Чому ж це поле вкрилось пеленою?
 Чому в тумані губиться Ваш слід?
 О Боже мій, що робиться зі мною?
 Чому морозить душу зимний лід?

Іду, іду... доходжу вже до краю...
 Зникають васильки і тінь моя.
 Зникає поле... Вас уже немає...
 І світ казковий болісно зів'яв.

Куди ж тепер іти і де шукати?
 І чи знайду я Вас в житті своїм?
 Минають дні мої в порожній хаті,
 Лиш мрія ще живе в душі моїй.

Люблю я Вас, як музику світання,
 Як подих вітру в райдужнім саду,
 Як ніжний потиск рук у час спіткання,
 Як відблиск сонця в золотім меду.

Григорій Вишневий

Я ЩЕ СТРІНУ ТЕБЕ
пісня

Я ще стріну Тебе, як єдину, одну,
Незамінну в віках, найдорожчий мій цвіт.
І ми підемо в даль, в життєву далину,
Я для Тебе знайду відзолочений світ.

Все життя я блукав по дорогах чужих,
У біді, в помилках не втрачаючи мрій.
І здавалось завжди, що ніколи не жив,
Все шукав по світах образ Твій, образ Твій.

Бо Ти казка моя, бо Ти мука моя,
Яку знова я давно, яку знаю й тепер.
Це душа золота, це голівка Твоя,
Твої очі ясні, як прозорість озер.

Ти прийди, появись... Щастя нас не мине
Чи то вдень, чи вночі, по весні, восени,
Коли небо в зірках чи, як синь, чарівне
Будить в серці палкім найчудовіші сни.

Я без Тебе, як тінь і холодна, й сумна,
Проживаю свій вік вечоровим життям.
Де Ти, мріє моя, Ти єдина, одна,
Де Ти, сонце мое, мій сердечний бальзам?

Григорій Вишневий

С П О Г А Д

Спить плакуча верба,
 Тихий берег у цвіті п'янкому,
 Теплі хвили стрімкі
 Виполощують камінь гулкий.
 Плине даль голуба
 У прозорому люстрі мілкому.
 Давні рани щімкі
 Будять жаль у душі палажкий.

Вітерець подихнув
 І замовк у червневому морі.
 Жовтий порох летить
 На траву, на кущі, на полин.
 Тишу птах сколихнув
 І свій крик переніс у простори.
 В'ється спогадів нить,
 Випливас з душевних святынь.

А як вечір пахкий
 Відрожевиться променем теплим,
 І заляже земля
 На спочинок нічний у труді,
 З неба глянутъ зірки
 Замережаним зводом піднебним,
 Чути лісню здаля,
 Голоси, голоси молоді.

І кругом метушня,
 У траві витанцювус чобіт.
 Три музики бринчать,
 Вихилясом іде хоровід.
 Це прадавня гульня,
 Це не сон і не казка, не клопіт.
 То цимбали бряжчать,
 Де до ватри протоптаний слід.

Вже вогонь палахтів,
 Жодна пташка в ту нічку не спала.
 Вже на хвилі вінки
 Зачаровані пари кладуть
 І, як звичай віків,
 Вже купають Івана Купала.
 Юний гул гомінкий
 Я не можу, не можу забути!

Прокидаюсь на мить
 І не бачу верби золотої.
 Кукабари верткі
 Будяť шпарко з задуми мене.
 Поплавець вже тримтить,
 Рветься рибка із вудки хиткої...
 Евкаліпти гінкі
 Пнуться в небо чуже і нудне.

Д А В Н Я В Е С Н А

Дай-но руку легку,
 Притулися плечем до плеча.
 Може підемо в даль
 І згадаємо давню весну...
 Ту весну палахку,
 Коли острах світився в очах
 І згорьований жаль
 Нам натягував нерви в струну.

Тихий жаль пам'ятний,
 Коли ми проминали межу,
 Вже останню межу,
 У незнаний, нескорений світ.
 Небосхил гуркітний
 Перетворював небо в іржу,
 Коли мову чужу
 Ми почули з-за чеських воріт.

Все добро на плечі,
На ногах, у руці повсякчас...
У печері, в норі,
У проваллі минали біду,
Бо чи вдень, чи вночі
Чорні круки летіли на нас,
Каригідні звірі
Гострим нюхом ішли по сліду.

Все минуло, пройшло
У перекотах грому і гроз.
Нас дорога вела
У найдальший від кореня край.
І все лихо і зло
У матюччях ворожих погроз,
Як невдачна хула,
Димом в небо пішло, мов курай.

І не згасла зоря
Золотих, невпокорених mrій.
Пліне даль голуба
У країну дніпрових вітрів.
На вітрах доторя,
Як предтеча звитяг і надій,
Стоворожа злоба,
Стоворожий, запечений гнів.

ШВЕДСЬКА МОГИЛА

Дорога колісна,
Курган малий ліворуч,
Тополь рядочок поруч.
Вже зелень кинула весна
На поля край праворуч.

Он зліва гай шумить,
Біллям берізок манить,
Весінній верх багрянить...
І ви спиняєтесь на мить
Зблизька курган оглянуть.

Хто в цій могилі спить?
Москаль? Козак? Шведчина?
Тяжка, сумна родина -
Німа, не чує і не снить...
Над нею пісня журавлина.

МРІЇ ПЕЧЕРНИКА

Пливуть тумани, і синіє млосний морок,
 Спливають мляві слози із рясних дерев,
 Але вже чути птичий крик і звіра рев,
 Верхів'ям забілів за річкою пригородок.

Жену у далеч зір, і думка пломеніє,
 Надія будить душу образом ясним,
 Світліє день, і вслід за помислом живим
 Зневіра завмира і серце лагідніє.

Не віриш, друже... Бачу я твою досаду.
 Не йди на цю хистку, намріяну принаду.
 Ти звик стояти твердо на міцних ногах.

Я ж полечу на срібних крилах поза море,
 Не спинить лету щастя, ні найгірше горе,
 І їй, святій, до ніг впаду, як мертвий птах.

ДО ВЕРШИН

Держу кермо, спішу у край, що лісом дише,
 Терпіння павутину нетерпіння рве,
 Назустріч лине світ, як мариво живе,
 На вітрі запашнім сонетами колише.

Мелодія дзвінка чуттями животворить,
 І легко на душі, як в свято чарівне.
 Ніщо думок гінких не зрушить, не стряхне,
 Дорога до вершин веде їх і бадьорить.

Дивлюся в синю даль, шукаю краєвиду,
 Того, що нагадав би журавлинний край:
 Яри, шпилі, широкий шлях, у полі гай.

Он хмари вітровій безжалісно розкидав,
 А я лечу, як з хлопцями давно в степах,
 Ганяючи в траві на сірих скакунах.

Григорій Вишневий

С М И Х И Б И Л Ь

О земляче, прости за вірші,
 За переливи сміху й журби.
 Ця краса випливає з душі,
 Як на крилах легкі голуби.
 Ця краса випливає з душі...
 О земляче, прости за вірші.

Вірш пісенний думок веремію
 За собою в душі полиша.
 Я жартую, сміюсь і радію,
 Прагне радощів спрагла душа.
 Та крізь сміх пробивається біль,
 Віс в душу глуха заметіль.

Все життя перебитим крилом
 Пролітає, пливе в небуття.
 Віс вітер чужий за вікном,
 У минуле нема вороття...
 І так тоскно, так сумно кругом,
 Віс вітер чужий за вікном.

Тільки думка, як птиця стрімка,
 Милий спогад, як вітер прудкий,
 Тільки мрія, як пісня дзвінка,
 Будять в серці вогонь палахкий.
 І тремтить на папері рука,
 Лине співу шумлива ріка.

О земляче, прости за вірші,
 За переливи суму й журби.
 Ця краса випливає з душі,
 Як на крилах легкі голуби.
 Ця краса випливає з душі...
 О земляче, прости за вірші.

УВАГА: Майже всі ці псеузії були вже друковані в українських газетах та журналах в Австралії, Америці та Канаді. Цей зошит віршів автор висилає поштою на прохання його читачів безплатно. Прошу ласкаво відгукнутися.

Григорій Вишневий

Інші речі автора:

1. Статті "Трагедія Гоголя", "Поема про гетьмана та принца", "Від фанатизму до божевілля", "Гасиди" тощо.
2. Переклади: "Войнаровський" – велика поема К. Рилєєва, "Полтава" О. Пушкіна, "Кримські сонети" А. Міцкевича, вірші К. Рилєєва, І. Нікітіна, С. Ессеїна, оповідання О. Генрі, А. Маршалла, Генрі Ловсона, писання нім. Філософа А. Шопенгауера, рос. прозаїка І. Буніна...
3. Найнovіші речі автора: "Лубенська поема" на 15 сторінок, новели й оповідання на буденні теми тощо.

Г. В.